

IPAROSOK LAPJA.

Pécs, 1897.

Első évfolyam.

Augusztus 7. 2. szám.

Borralalók az ipar- testületekben.

Sok gondot és vitát okozott az ipar-testületekben azok megalakulása óta azoknak a borralalóknak kérdése, melyeket a békeség okáért *tiszteletdíjak* címe alatt kénytelenek az ipar-testületek kifizetni oly magas állásu uraknak, akik kívül állanak az ipar-testület körében.

Mert egyetlen ipar-testület alapszabályaiban sinces intézkedés, hogy a hozzá kirendelt hatósági biztost díjazza, akinek megjelenésére soha semmi szükség nincs. Ahol az ipar-testületek élén önzertes ember teljesíti az iparhatósági biztos teendőit, ez a borralaló osztogatása nincs is divatban. Mert önzertes ember nem is lehet képes arra, hogy az iparosoktól sok esetben végrehajtás útján beszerzett s áttokkal sújtott verejtékes fillérekből magának tiszteletdíjat szavaztasson meg és pirulás nélkül elfogadjon. Nem pedig akkor, ha az ipar-testület javára mit sem tesz, csak bámul a megjelent tagokra, mint borjú az újkapura.

Igaz, hogy nem lehet egész általánosságban mondani, hogy egyes kirendelt iparhatósági biztosok az ipar-testületek javára valami előnyös dolgot nem cselekedhetnek és ha az ilyenek teljesített szolgálataikért, szegénységüknél fogva, némi díjazást igényelnék s elfogadnak, ennek talán van valami alapja. De ha olyan haszontalan elődsi népség igényel díjazást, aki a saját hatáskörét sem ismeri és nin-

csen tisztában azzal, mi is a tulajdonképpeni teendője a szalonborralaló és szalon-alamizsna követelésén kívül, az ilyen nem érdemel mást, mint a hazai Bakay-féle gyűrtmányból alkalmas nyakralalót a nyakára.

Hogy az ipar-testületektől tömerek összeget harácsolhattak el törvénytelenül az ugynevezett *iparbarátok*, mint iparhatósági biztosok, az tény. Az is tény, hogy a fővárosi ipar-testületéknél lett ez a tiszteletdíjak kifizetése divatba hozva, az is tény, hogy egyik testület a másiktól vett példát erre. Természetesen a gazdagabb ipar-testületek, ha ilyen díjak kifizetését ott szóba hozták, hát úgy határoztak, hogy ők sem lesznek *smucsigok*, s ámbár fájó szívvel, de fizettek.

Végre is a felsőbb hatóság vette a kezébe az anyyi jogos kifakadásokra okot szolgáltató ügyet és egy rendelettel, mely se hideg, se meleg, iparkodik a panaszos ügyet — agyonütni.

Maga a rendelet a következő:
29766. VI. szám.
1897.

Valamennyi törvényhatóságnak.

Értesülésem szerint az ország némely nagyobb ipar-testületeinél szokásban van, hogy az évi rendes közgyűlés az iparhatósági biztos részére a lefolyt évben teljesített működése elismeréséül tiszteletdíjat szavaz meg. Jól lehet, általában nincs észrevételem az ellen, ha a nagyobb taglétszámú bíró ipar-testület, a melyeknél az iparhatósági biztos számos teendővel teteemes időn át el van foglalva, az iparhatósági biztosnak a testület érdekében kifejtett munkásságát

anyagilag is méltányolni igyekeznek, mind a mellett nem zárkózhatom el annak kijelentése elől, hogy az említett gyakorlat és nevezetesen a tiszteletdíjak évenként utólag történő megállapítása s az ipar-testület részéről a biztosnak szokásos közvetlen kiszolgáltatása egyes esetekben alkalmas lehet arra, hogy az igazgatósági biztosnak, ki a törvény és a testületi alapszabályok pontos megtartására örökdiin van hivatva, a testület szükséges függetlenségét befolyásolja. Erre való tekintettel és azon célból, hogy a hatósági kiküldött állásának és tekintélyének teljes érinthetősége gyamúsításoknak ne legyen kitéve, szükségesnek látom az ipar-testületeket a törvényhatóság útján felhatalmazni arra, hogy az iparhatósági biztos utólagos díjazásának módja félremagyarázásra adhat alkalmat, s emellegva az ez irányban netán fennálló gyakorlat megszüntetendő, illetőleg módosítandó akképen, hogy az ipar-testületnek szabadságában áll, az iparhatósági biztos által gyakorolt felügyelet költségeinek kárpótlása gyamant alapszabályaiban bizonyos évi általányt megállapítva s egyttal az iránt is intézkedni, hogy a megállapított és évenként folyósított általány a biztost kirendelő I. fokú iparhatóságnál fizetessék ki, mely azután a biztos megfelelő díjazása iránt saját hatáskörében lesz hivatva intézkedni.

Felhívom a törvényhatóságot, hogy a területen lévő elsőfokú iparhatóságokat, az ipar-testületek kellő utatására céljából ily értelemben értesítse. — Budapest, 1897. május hó 26-án. Bíró Dániel Ernő s. k.

Ez a rendelet legszebben bizonyítja, hogy az ipar-testületek nem voltak kötelezhetőek a multban az iparhatósági biztosokat díjazni és hogy a díjakat a multban jog-

Szerkesztőség és kiadóhivatal. Pécs, Országút 5. sz.
az ipar-testület épületében.

Megjelenik
minden szombaton.

Előfizetési ár: egész évre 8 korona,
fél " " 4 korona,
negyed " 2 korona.

talán szedték föl a biztosok. Másrészt azonban a jövőre nézve azt is mondja ez arendelet, hogy nem minden testület köteles a biztosát díjazni, csupán az, amely nagy és gazdag.

Az ipartestületek kötelessége most már az, hogy a jól informált minisztertől a még jobban informált miniszterhez forduljanak, és olyan rendelet kibocsátására bírják rá, melylyel ezeknek a borraivaloknak az osztogatását — bármi címen és alakban — végképpen betiltja. Mert csak ez a helyes, ez a rendes dolog.

A mesterinasok vasárnapja.

Az illetékes körök a mult héten foglalkoztak a mesterinasok vasárnapi oktatásával. Ugyanis a katolikus mesterinasokat védő egyesület föliratot intézett a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, kérve, hogy a mesterinas-iskolákban a vasárnap délelőtti rajztanítást, amely eddig 8-tól 12-ig tartott, szűkítessék le három órányira előre. Főleg azért szükséges ez — ugymond a kérvény — hogy az inasgyerekek az istentiszteletre elmehessenek. Kéri egyszerűen az egyesület, hogy az inasiskolákban a vallásitanítás kötelező legyen és

ennek az óráját úgy szabják meg, hogy összeköthessék a délelőtti istentisztelettel.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter e héten azzal küldötte le a kérvényt a fővárosi törvényhatóságához, hogy ez ügyben sürgetően intézkedjék.

Ez az egész ügy nem állhat meg előttünk bizonyos komikus színezet nélkül. Akciót indít meg egy katolikus védő-egyesület, mely nem is annyira »védő«, mint inkább csak »katolikus« és éppen ezért csak az inasok vasárnapját találja szükségesnek megvédeni. Az inasok nyomorúságos hétköznapjai az ő szemében egészen rendben vannak. Hogy az inas hajnalról késő estig még csak egy pillanatra sem lélegzik föl szabadon, ezt, úgy látszik, a 13—14 éves gyermeknél tesztelzések minősíti a »védő« egyesület. Hogy pedig ezért a rabzsolásáért csak 20—30 krt kap az inas napibérül és pótlékul legfeljebb a lábszj és kaptafilletéket utalványozza ki a mester és segéd felváltva; mindezt, ugylátszik, spártai szögornak nézi a védő-egyesület, amennyiben Spártában is pénz volt a legkevesebb és az elnadragolás volt a több, habár egyéb okokért is. A mesterinasok hétköznapjai fölül tehát nyugodtan alszik a mesterinasokat védő egyesület, de bezeg, ott vannak a vasárnapok. A drága vasárnap-délelőt-

től 8-tól 12-ig istentelen dolgokkal: rajzokkal töltik el a »tanoncok«! Igaz ugyan, hogy nem paprikajancsik rajzolnak ott az inasok, hanem affle dolgokat, a milyenek a leendő iparosnak a mindennapi kegyveret biztosítják. De hát tartozik-e a védő-egyesület azt tudni, hogy ma már minden iparos annyit ér, a mennyit rajzolni tud? Vagy tartozik-e talán azt tudni, hogy az a négy órai rajzolás tulajdonképen 2+2 órai rajzolás? Két óra szabaddézi és 2 óra mértani rajzolás, vagy a haladoknál: 2 óra szakrajz és 2 órai vetületleni rajz; bármelyikhez is egy órai idő alatt csak éppen hozzáfogni lehet. Melyiket kurtítsuk meg? Legjobbet ez talán mindkettőt megörvidíteni. Így jut egy óra vallásoktatásra és egy óra az istentiszteletre is. Ez fejletlen iparunk majd megel a jövőben az imádságból is.

Mindezzel pedig nem kicsinyeljük az imádság értékét, sőt hirdetjük és hirdették is mindenkor, hogy munkás és nem munkás osztályainkban a vallás-erkölcsi nevelésnek nagy hiányát érezzük és nagy áldásnak tekintenők, ha egyházaunk és felekezeti egyesületeink az igazi vallásosság felkeltésére volnának inkább képesek.

Amugy talán még a terjeszkedő szocializmus kinövési ellen is megvédhetnők a társadalmat, de csak akkor, ha párhuzamosan a létét

Az „Iparosok Lapja“ tárcája.

Az öreg óra.

Az „Iparosok Lapja“ eredeti tárcája.

Meghalt a vén zsigori Ág Béla. Az egész városka erről beszél. No most, — ki lesz az örökös? Miután legalább házi rokona volt az elhunyt, mind a húsz reményt táplált a nagy örökség iránt.

Híres familia volt ez az Ág család. Volt benne mindenféle úr, — és sokféle munkás, mesterember.

Az elhunyt életében minden rokonát elismerte és fel-felkereste őket, — azonban sem tőlük nem fogadott el semmit, — sem nekik nem adott semmit — még jó tanácsot sem.

A reggeli sétája alkalmával, első utja volt a sütőmesterhez, a gazdag Ág Domonkoshoz; megvett tőle

egy pohárka pálinkát, hozzá megvett egy kilit s aztán ment tovább, míg a lakatos rokonához ért, Ág Jánoshoz. Az öreg Jánosnal néhány szót váltott és »Isten áldja« ismét tovább bicegett.

Minden istenáldott nap a rigó utcában találkozott az alsópánnal, tekintetes Ágh Keresztélyvel, — ki már messziről süvegelt és közel érve az öreghez, hatalmas parólat adott neki.

— Jó reggelt édes, kedves hátyám! Jaj de nagyszerű arczinben pompázik. Bravissimo! így kell, ez aztán igazi Ágh vér.

Igy traktálta az öreget az alsópánnal úr, ki nevét egy h betűvel gyarapította. És az öreg Ág Béla, ki régen, régen egyszerű lakatos volt — oly hálisan mosolygott a magas állásu rokon kedves leereszkedésén. Midőn aztán az alsópánnal

elhagyta, az öreg zsigori tovább bicegett, arcán fanyar, gúnyos mosolyal.

Tán eszébe jutott az öregnek, hogy hányszor járt nála az alsópánnal úr pénz, kölcsön, váltó-aláírás dolgában?

Avagy tán arra gondolt, midőn az alsópánnék fiatalabbik leányukat küldték hozzá ügyesacél azért, hogy kérjen a nagybácsitól ezer forintot kölcsön?

A nagybácsé kérdezte a leánykától, kit még nem ismert:

— Mit akarsz lányom?

— Én, az alsópánn Katája vagyok.

— Úgy? de hát szobalány, vagy szakácsné?

— Nem, hanem a leánya. Persze, mert nem hordok cifra ruhát, kalapot, csiri-csári szalagot — hát már a nagybácsé csodélnék néz.

— Jaj lelkem, hát te is az al-

való küzdelem teszünk a munkára néve könyvelés, azaz a közülelemre szolgáló fejezetet; észt, kezét, szemét és izlést tökéletesítjük.

Amahoz kell a vallás-erkölcsi nevelés. Emelhez nagy tökéletesítő iskolák és műhelyek, segítő a németek és angolok utjában sikerrel próbáltgátjuk: iskola-műhelyek.

Lássuk az első éppúgy, mint a másodikat: mi hibát követünk el mindenikkel szemben?

Az inasok vallás-erkölcsi nevelésének szükségét a papok hirdették először. Iaz, hogy nem korábban, mint most 3 éve, mikor nagy öröme telt abban a papságnak, hogy a liberális rendszernek olyan iskoláját felezhette fel, a melyben nem tanítottak még hittant. A liberális rendszer pedig megjött — abban az időben különösen jédős volt — nyomban elrendelte tehát a mesterinasok vallásoktatását. A hittanoktatásra kötelezett egyházak azonban két álló esztendő luzták-halasztották a dolgot. Sőt a vallás-erkölcsi nevelés még ezentul is csak frázis maradt, mert mikor cselekednie kellett volna az egyháznak, akkor a legkényelmesbb módot választotta. Kerületenként 6—7 száz inast csődítettek össze egy-egy templomba vasárnap d. u. 2—3-ig. Világos, hogy ilyen tömeget nevelni akár vallás-erkölcsösen,

akár egyéb módon sem lehet. Hiszen pedagógusaink panaszkodnak, hogy még 50 tanuló osztályt is csak oktatni lehet. Hatszáz műveletlen és fejletlen tanuló azonban heti 1 órában sem nevelni, sem oktatni senki sem képes. Az a prédikáció, melyet a mesterinasoknak tartanak, igazán csak annyit ér, mint amennyit a vasárnapi prédikáció érne szokott. Hozzájárul még ehhez a lényeges hibához egyéb, bár lényegtelen, de szintén hibáztatandó külső körülmény. Igy hatszáz tanulónak templomaentele nem volt ellenőrizhető, mert a községi tanítók nem kötelezhetők arra, hogy akár-melyik felekezeti templomba is kísérik a gyermekeket. Sőt, amint a mindennapi iskolásokat nem kötelezhetjük a templomba jáásra, úgy ezt az inasokra néve sem rendelheti az iskola. Másrészt pedig a templombajárást is csak úgy ismerjük el vallás-erkölcsi nevelő hatását, ha ezt még a gyermek is kényszerítés nélkül szabadon cselekszi. Erre pedig csak a kisebb csoportokban történő vallásoktatás és nevelési eljárás képesíti a gyermeket.

Kívánjuk tehát, hogy az egyház ezen a fáradságosabb uton nevelje a mesterinasokat. Szakítson időt magának a papság felhalmozódott teendői mellett és a kerületenként egybe gyűjtendő tanoncokat — fej-

lettségi fokaik szerint — különítse el monél kisebb csoportokba és ugy neveljük. A vasárnap délután elegendő időt ad erre. Még külföldön is az ugynevezett vasárnapi iskolák a délutáni órákban működnek. Annak is módján lehetne éjteni, hogy a vallásoktatás mellett valami vonzó szellemi táplálékot is nyerjenek a mesterinasok. Bizonyos önképzőköri szervezettel már tettek is kísérletet a VII. kerületi Wesselényi-utcai iskolában és mint halljuk, igen szép eredménnyel. Egy kis dalárda, mulatók felolvasások, szavaltatok szintén betöltötenek egy órát vasárnap délutánonként.

A templombajárást kötelezettségre pedig előrendő volna. Hagyjuk azt a hitoktatóra, aki a maga vallásoktatási óráin erkölcsi eszközökkel önkéntes templombajáráskká teszi a maga tanulóit. Ennek az ideje is kijelölhető: vasárnap reggel 7—8-ig lenne a legalkalmasabb az idő.

Fővárosi tanácsunk pedig, azt hiszük, nem veheti komolyan a közoktatásügyi miniszternek sürgető leiratát. Az iparoktatás terén más sürgető leiratot vártak a szakemberek, olyant, amely nem a rajzoktatás idejének megkurítását, hanem a mely a három év előtt kidolgozott rajzoktatási tanterv behozatalát megsürgetné. A főváros 25, 30 alsófokú iparskolája közül alig

isjűn gyermeke vagy? na, az szép; aztán mi járásban vagy?

— Hát azért küllött édes apám, hogy a nagybácsi szívét puhítsam meg, meg hogy adjon a papjának ezer forintot kölcsön. De azt megmondom, hogy ha át kedves bácsi, akkor többé rája sem nézek, de meg el sem jövök többé a bácsishoz.

Az öreg zsgoroi ráncos arcán deris mosoly pajkoskodott:

— Hát ne adjak úgy-e?

— De ne ám! mert nem is a papjának kell, hanem a mamának meg az Olgicának. Ezeknek van tengeri-fürdőbe mehetnékjük, — aztán egészségesek mint a makk. Tudja édes bácsi, szegény papjának nem kellene soha kölcsön venni, mi kettőn takarékoskodunk — de a mama, meg az az Olgica . .

— No hát lányom, ha meg-

esőkölsz, akkor nem adok apádnak kölcsönpénzt, de ha nem . . .

— Itt van, százat is adok édes bácsi, — ugrándozott Kata kisszony — és aztán szaladt haza, megmondani szomorú, levert arccal, hogy biz' a bácsi hajthatatlan maradt.

— O! az a vén uzorás!!

Igy, — és ilyenformán az egész Ág familiákról minden bíbit, minden reményt megtudott az öreg. Sőt azt is tudta, — habár élőembertől nem — hogy az öreg Ág János lakatos Béla fia, meg az alopján Katája egy cseppet sem bálnák, ha a pap összeadná őket. De ki gondolhatott is csak erről? Teljesülhetlen remények, légvárak . .

Elmetették tehát az öreg zsgorot, temetés után pedig a városkában levő mind a husz Ág nemzetségi férfirokon a közjegyzőhöz

hajtatót — vagy ment gyalog — a hogy tellett.

A közjegyző, egy öreg rokonzenves uri ember, külön dolgozószobájába besételtke be a nagyszámú rokonokat. Midőn nagy nehezen elhelyezkedtek, — persze csak a hivatalnokféleknek jutott ülőhely — az öreg közjegyző folytató a végrendeletet s köhécselve kezdett olvasni:

— Atyának, fűmák, szentlelek Istennek nevében Amen.

Igazságosan, Istennek tetsző módon kívánom becsületes munkámmal szerzett vagyonomat felosztani.

1. Kap tehát Ág Domonkos kedves öcsém egy akó szilvásdímkát, mely pincében van és hogy kiváloghassa, ráirtam a nevé.

2. Kap aztán Ág Gergely kefékötőmester kedves öcsém uram egy szép tájpiját, mely az almá-

néhánynál van teljesen keresztül-vívve a szakok szerinti rajzkattatás, pedig nincs olyan kerületünk, melyben mesterségek szerinti csoportosításban 40-40 tanonc nem volna tanítható. Ugyanis három év óta késik a póttanfolyam is, mely a fővárosi tanítószög képessé tenné a szakrajz tanítására. A vidéki tanítószög e tekintetben már jóval előbbre haladt. A külföld pedig már ott tart, hogy a műhelyek silány oktatóképességéről meggyőződve, a mesterinasok kiképzésének feladatát mindinkább és mind teljesebben az iskolákra bízta.

Ezok a mi sürgös tenivalóink. Nem kevésbé sürgös pedig olyan mesterinas-egyesületeknek társadalmi uton való létre hozatala, melyek az eddigi katolikus és izraelita egyletektől eltérőleg, nem a felekezeti szellemet, hanem inkább nemzeti érdekeinket, nemzeti különbség nélkül való összetartozásunkat szolgálják.

Budapest, 1897. aug. 1.

S. S.

Az ipar viszonyai.

(A pécsi keresk és iparkamara saját alatt lévő évi jelentéséből.)

Az ipar terén az elmúlt évben nagyjában teljesen ugyanolyanok voltak a viszonyok, mint az előző 5—6 évben. A nagyobb és rendez-

zett viszonyok közt levő ipartelepek eléggé voltak foglalkoztatva, a nyomott évek s a meggyengült fizetési képesség mellett azonban igen szerény haszonnal kellett beérniök minden vállalkozásuknál, munkájuknál. A kisipar előző évi jelenségeinkben bőven ismertettél, valamint az ezredévi kiállítás alkalmával tartott iparpestületi és egyéb szakipari Kongresszusokon kifejtett bajai és sírélmei ez évben sem enyhültek.

A kisipar nyomott helyzete mellett is nálunk nem tapasztalható a kisiparosok közt azon önzó és érdekharc, mely a szomszédos Ausztriában különösen az ipari munkakör szigorú meghatározása s az ahhoz való alkalmazkodás körül tapasztalható. Igaz, hogy iparosaink az ipartörvény azon rendelkezését, mely szerint minden iparüzőnek joga van készítményeinek teljes előállítására szükséges mindenemű munkát egyesíteni s az erre megkívántató segédmunkásokat tartani, — az első években nagy visszataszással fogadták, de most már beletörődtek s még olyan esetekben is csak nagyon ritkán emeltek panasz, mikor egyik-másik iparos tényleg jogosulatlanul vág bele valamely más ipari munkakörbe.

Az iparhatóságok elé kerülő iparrendészeti ügyek száma erősen

apadóban van. Az iparhatóságok elismerésére méltó eljárásuként megemlítjük, hogy minden bonyolultabb ügyben előzőleg a kamara véleményét kéri ki.

A munkásviszonyokat illetőleg az elmúlt évben feltűnőbb jelenség nem fordult elő. A munkabérekben és munkaidőben változások az előző évekhez képest nem igen történtek. A munkások szakegyletei számos ülésesséssel adtak tavaly is életjelt. Ilyen szakegyletek az egész kamara területén Pécsen 7, Kaposváron 1 van, és pedig a következők: 1. A pécsi munkás képző egylet, 2. a kádárok, 3. az építő munkások, 4. a pécsi keramikai munkások, 5. az asztalosok, 6. a pécsi szabó-segéddek és 7. a vas-és fémipari munkások szakegylete; Kaposváron: a szabók szakegylete. Tömeges munkafelhagyás tavaly a pécsi kamara területén sehol sem volt.

Az elmúlt évben kamarai kerületünkben egyetlen nagyobb iparlettel vagy gyár nem keletkezett. Ilyenek alapítása érdekében voltak olyan mozgalmak, de azok semmi pozitív eredményt nem létesítettek. Így több baranyai és néhány somogyi birtokos egy külföldi gépgyártóval bízta egy mezőgazdasági cukorgyármak Pécsen való létesítésére igyekeztek érdeklődést kelteni. Hazai cukorgyárainkak kőtüdősüdvény s mind nyomasztóbbá

riumba van, hogy kiválogathassa, riartam a nevé.

3. Kap Ágh Zoltán tekintetes uranicsém, az árvaszéki jegyző, egy szép vadászpuskát, nincs több annál az egyenél, az ágyam fölött lóg.

4. Kap Ág Vendel kötelverő édes ücsém egy házát a dumasoron a száma 72. rá kell iratni a nevére. Olyan éhletlen, mindig dolgozik, sohasem korhely — mégis örökké tartozik a házbérel.

5. Kap Ág Péter, a koldusbíró egy házát a dumasoron, a száma 73. rá kell iratni a nevére; de csak úgy, ha leteszi a hivatalát és azt a szátfősbőlöt folytatja, amely a házában van.

6. Kap Ágh Keresztély nagyszógos alispán úr egyező forintot, hogy felesége meg Olgca leánya már valahára tengeri fürdőbe mehessenek.

7. Kap az alispán Kata leánya

valamit, de azt majd az Ág János lakatosmester Béla fiától fogja kapni.

7. Kap Ág János lakatosmester ötvenező forintot készpénzben... a többi nem lehetett megérteni, — az örökösök felgráltak — hisz örült volt az öreg — megtámadjuk a végrendeletet — stb. kiáltások zúgtak a termen keresztül.

— Csendet kérek! — nagynehezen elmúlt az ingerült hallgatóság. A közjegyző folytatta:

— ötvenező forint készpénzben, — közjegyző barátom által kifizetendő — és a kertész-utca, meg az irtalom-utca emeletes házakat; valamennyi rétemet, földemet, szőlőimet pedig Ág János ücsém Béla fia kapja. Kapják azonfelül a vasládlámat az órával a rokonok enlkül, — ha azonban ez enléket nem kívánják, köteles Ág Béla minden egyes rokonának helyette száz-száz forintot kifizetni.

9. Kötelesek, — de csak abban az esetben Ág János és Ág Béla — ha a vasládt *egyik rokon sem vállalná* — minden egyes férfirokonnak, tehát tízenyolcnak (névszerint felsorolja) ezer-ezer forintot kell kifizetni.

10. Mindenszentek napján minden évben valamennyi rokonom köteles sironmál egy rövid imát elmondani, ki ezt elmulasztaná, köteles az örököl vagyont visszaadni közjegyző úr kezébe, ki azt tovább ismét felhasználja a többi rokonok között.

Isten legyen szegény lelkemnek irgalmas!

Dehogy is kellett egyiküknek is a hóbotos, szngori lakatos vén, öregmúdi vasládlája, azaz a furesza csunya órával.

Ág Béla pedig szobájába vitette, egymaga nem bírta, nagyon nehéz volt, és aztán elébe ült és bámulta — gondolkodott.

váló helyzete még a mozgalom kezdeményezőt is csakhamar arra bírta, hogy terüvelk felhagyjanak.

Kaposvártól egy budapesti cég jött, hogy ott részvénytársasági alapon bányát létesítsen. Ez a terv állítólag a gyárhoz szükségelt viz kérésén szünetelt hajótörést.

Berg, Neumann & Comp angol cég Barcon és Szigetvártól kendergyűjtő és kenderdolgöző telepet akart létesíteni s a nyers kender szállításának biztosítása érdekében több földbirtokossal jó eredménnyel tárgyalt is; a vállalatból azonban — előtökli ismeretlen okok miatt, máig sem lett semmi.

Egy budapesti érdeklős az azon szándékát nyilvánította tavaly, hogy Kaposvártól egy nagyobb szabású téglagyárat épít, melyben közönséges presált téglákat, színes cserpeket és épület díszítőműveket fog gyártani. E szándék nyilvánítását nagy örömmel fogadták a kaposváriak, de a szándék végrehajtásáról még mit sem tudunk.

Több baranyai községben tavaly sokat igéző buzgalommal foglalkoztak azon tervvel, hogy illeto kőszékek határában előforduló szénletelekben szénbányát nyitnak. A bányaközdös most már nincsenit jelentékenyen lanyhult.

Tavaly mindössze a J. Engel és fiaí pécsei cég tulajdonát képező komlói kőszénbánya létesült s Tol-

nán a 300 órsóra berendezendő szelvényfonógár építése kezdetett meg.

Arról is volt szó, hogy a dumagőzhajózási társaság pécsi bányatelepen nagybőszabású kazánkövacs-műhelyt és benzinyárat létesít. Ma már sincs róla. Mindössze annyi történt, hogy a pécsi bányatelepre (a bányák kizárásával) a villanyvilágítás vezetettett be.

A villanyvilágítás bevezetésének kérdésével ujabbán Szegzárd és Bonyhád képviselőtestülete is foglalkozott. Az eddigi tárgyalások eredménye alapján e terv megvalósulása a közel jövőre remélhető.

Ipari termelő-, nyersanyag beszerző vagy közös raktártartó szövetkezet alakítása ügyében tavaly nem észleltünk semmi mozgalmat a kisiparosok körében. Ilyen szövetkezetek alakítására a mainál sokkal kedvezőbb időkben sem volt itt hajlandóság. A kamarának ily irányban már többször kezdeményezett mozgalmával a kellő érdeklődés és hajlandóság miatt csakhamar fel kellett hagynia.

Kamaránk területén a hitel és fogyasztási szövetkezeteken kívül csak is egy szikvízgyári szövetkezet és 19 teigazdasági szövetkezet létezik.

Ipari részvényvállalatok a következők állottak fen tavaly a kamara területén:

A vasláda középen kuleslyuk volt, — mellette egy kiálló kámpón a hozzávaló kulcs függött. Hiába kísérlette — nem tudta kinyitni. A szekrény alsó részén pedig következő betűk voltak bevésve

EAGIBBELA.

Soká, hetekig törődött Béla a vasszekrény fölött. Egyszer aztán, éjfélfelé — felgrott ágyából — gyertyát gyújtott és iróasztalához könyökölve számolatgot.

Kitalálta, hogy elhunyt nagybátyja neve van a szekrényre vésve, csak az első és negyedik betűt kell kihagynia; és most az »a« betűi sorszámú 1. a »g« betűé 8. — a »b« betűé 2. az »e« betűé 5, az »l« betűé 13 — és az »a« betűé pedig ismét 1 sorszámú. Aztán egy gondolatlól megkapva — leemelte a kulcsot, és fordított a számkó szerint egyet, — aztán nyolcat; most csakant a zár, — nem fordult többé a kulcs.

Most tehát hátrafelé fordított a kulccsal és ment, kétszer, aztán ötször, ismét 13-szor, mindig a betűk szerint — végül egyet csak a kulccsal — és puff! dörröge hullott le az öreg módó óra a szekrényről; — le kellett volna előbb az órát venni róla. Az óra helyén azonban erős rugókkal támasztott csapóajtó látott az ijedten szemlélő Béla, és az egy méter hosszú és 40 cm. széles szekrény tartalma, csupa aranyéző a bálmuló Béla előtt fektűt.

A kincsek fölött egy kis cédulka fektűt; az állott rajta:

»Tisztes iparodnak köszönetet vedyonodat, és jó feleségedet, az alispán Katát — persze ha hozzád megy!»

És az alispán Kata hozzá ment. Hozzá ment volna anélkül is Kata kisasszony — de a szűlői !!

Tihanyi Károly.

Baranyamegye:

Pécsei sertéshizlalo, áruaktár és gőzmalom részvénytársaság 1890, alapítóke 150,000 frt.

Pécsei Irodalmi és könyvnyomdai részvénytársaság 1896. alapítóke 50,000 frt.

Általános osztrák-magyar légszesztársulat, a pécsi légszeszgyár helyi igazgatósága, alapítókeja a pécsi főknál 229,000 frt.

Somogy megye:

Mezőgazdasági ipar részvénytársaság kaposvári cukorgyára.

Société d'Importation de Cléne Bars.

Barcsi sertéshizlalo és gőzmalom részvénytársaság 1884, alapítóke 200,000 frt.

Tolnamegye:

Paksi gőztéglagyár részvénytársaság 1884, alapítóke 80,000 frt.

Hőegésző gőzfűrdő részvénytársaság 1896, alapítóke 15,000 frt.

Dunaföldvári hufogvasztó r. társaság 1896, alapítóke 3,000 frt.

1896-ban gőzerőt használó gyár és nagyobb ipartelep 178 állott fen a pécsi kamara területén.

A gőzerőt használó gyárak és ipartelepek száma az elműt 5 év alatt 38-cal szaporodott.

Gőzmotor 2, benzínmotor 3 van a kamara területén mikédesben. Vízi erőt víziműmokon kívül, más ipartelepnel hajtóerőül nem használtatik.

A kisiparosok száma volna:

1891-ben 1896-ban.

Baranyában	6919	7379
Somogyban	4965	4911
Tolnában	5990	5644

Összesen: 17,874 17,934

Iparhatósági igazolvány a kamara területén az 1896. évben kiadatott.

Asztalos	iparra	75
Ács	"	47
Aranyműves	"	2
Bognár	"	39
Bábos	"	3
Borbély	"	36
Bádogos	"	9
Bétkocsis	"	9
Bocskoros	"	5
Béltisztító	"	1
Cementkő gyártás	"	1
Cserépes	"	63
Csizmadia	"	8
Cipész	"	79

Cukrász	iparra	3	Tégláégetés	iparra	9
Cselédszerző		2	Timár		2
Címfestő		1	Tarisznyás		1
Divatárus		2	Úvegcs		2
Esztergályos		3	Vállalkozó		2
Építési vállalkozó		1	Zálogintézet		2
Fodrász		7			
Fazekas		5	1896-ban összesen:	1080	
Fényképezés		3	1891-ben	1317	
Fésűs		1			
Gőzmalom		4	Iparterületeink belételeiben ered-		
Gyékénysovészeti		1	ményesebb mozgalmat a mult év-		
Gyümölcsárus		1	ben sem tapasztaltunk. Ha vannak		
Gőzfürdő		1	is egyes iparterületeink, melyeknél		
Hentes		30	a vezetők intelligenciája, értelmisége		
Kőfaragó		2	folytán legalább a segédek és tan-		
Kádár		4	noncok viszonyai rendezettek, a		
Koresmáros		16	legtöbb iparterület működését azon-		
Kovács		72	ban lanyhaság, az általuk szüknek		
Közműves		70	tartott hatáskörben tapasztalt erel-		
Kélmefestő		11	ménytelenség feletti elkedvetlene-		
Kalapos		6	dés jellemzi.		
Köteles		1	Mint általános s állandó óhaj		
Kötőszövő		8	nyilvánul iparterületeink körében,		
Könyvkötő		3	hogy iparigazolványok kiadásánál		
Kárpitos		2	véleményok az I. fokú iparhatóság		
Kifőző		3	által meghallgattassék. Növekednek		
Kályhás		3	ezáltal szerintük az iparterület tek-		
Könyvnyomda		5	intéyle, mi további jótékony ki-		
Kefekötő		4	hatással lenne az iparterület hat-		
Kőszőrös		1	ékonyabb működésére és sikeresen		
Kéményseprő		2	megakadályoztatnák ezáltal a kon-		
Kávémérés		3	tároknak különösen a vidéken való		
Kávétház		1	elzaporodása.		
Kosárfonó		2	Az iparterületek kötelező léte-		
Késes		1	sítése iparosaink körében vissz-		
Lakatos		12	hangra nem tafált s attól magukra		
Mészáros		118	s az ipar viszonyainak javulására		
Molnár		40	névez semmi előnyt nem remélek.		
Mészégető		6	Iparosainknál ma általános egyér-		
Mázoló		5	telműséggel azon a tapasztalat ál-		
Nőszabó		9	tal megérett kíváncsalm jut inkább		
Nyerges		2	kifejezésre, hogy a jelenlegi általá-		
Órás		8	nos iparterületek helyett egy egész		
Olajmalom		4	megyére kiterjedő szaktestületek lé-		
Pálinkafőző		2	tesztessenek, melyek hatáskörében		
Paplankészítő		1	érdekeiket jobban védve hiszik s		
Puskaműves		2	a szövetkezetek alakítása is nagyobb		
Rézműves		1	lendületet nyerne. Az általános		
Reszelővágo		1	iparterületek kebelében alakult		
Székvízkészítő		14	szakosztályok üdvösebb tevékeny-		
Szobafestő		8	ség kifejtésére, az általános ipar-		
Szapponas		1	területhez tartozó szakiparosok		
Szabó		96	szövetkezetek, pl. nyers anyag be-		
Szűgyártó		9	szerzési szövetkezetek létesítésére		
Sütő		27	elegendő anyagi erővel nem ren-		
Szárzmalom		2	delkezhetnek.		
Székészítő		1	Dicsérettel kell e helyütt ki-		
Szűcs		5	emelnünk iparterületeink részéről		
Szállító		3	egyre fokozottabb mérvben tapaszt-		
Szeszgyár		1	altl azon előzékenységet s gyors		
Szobrász		1	eljárás, melyet a kamarának hoz-		
Takács		22	zájuk sürten intézett megkeresé-		

seivel szemben tanúsítanak. Kamaránk és az iparterületek közt a sürti érintkezés kedvező kihatásának felismerése folytán oly szoros benső összeköttetés létesült, mely az ipar fejlesztésére irányuló összhangzatos vállaltet munkásságnak válik javára.

Legutóbbi évi jelentésünk kibocsátása óta eltelt idő alatt alakult a pécsvárdi és baáni iparterület s ezekkel iparterületeink száma 33-ra emelkedett.

(Folyt. köv.)

Országos nemzeti szövetség.

Ki tagadná, hogy közviszonyaink ziláltak? Társadalmunk beteg, megöli a közönyt. Munkásaink hazafias józanságát megmérteljezi a nemzetközi szociálmizmus; és nemzeti segítségkint ellen tör a nemzetiségi agitátorok aknamunkája.

Lehet-e közönyöseeknek maradnunk, midőn látjuk, hogy az egykor oly lelkes magyar társadalom szétfoszlik és darabokra szakad, hogy nyomában ellenségeink rögtön reávéssék magokat a haza testére? Lehet-e közönyöseeknek maradni nekünk, midőn a magyar-nál nagyobb nemzetek sem látják feleslegesnek a társadalom folytonos ébrentartására egyesületeket, ligákat alakítani? Midőn látjuk azt, hogy a nálunk jóval kisebb Romániában mily eredményeket volt képes elérni a román liga, a hatalmas, nagy Németországban a Schulverein Oroszországban a panszlav egyesület, Szerbiában a Matica stb. stb. — a melyek mind-mind az illető nemzetek társadalmának leverhetetlen és le nem nyugdíozható polgári hadseregei?

És a midőn mindezeket szemléljük, lehet-e közönyöseeknek maradnunk a magyar ligával, az „Országos Nemzeti Szövetség”-gel szemben, melynek hatalmas és nagy nemzeti feladatokat képező céljait örömmel, és lelkiismerettel kell nemcsak üdvözölni, hanem felkarolni és támogatni is minden magyar embernek.

Nagyon találóan mondotta Póchy Tamás, ez az ideális gondolkodású államférfi, a Nemzeti Szövetség múlt évi közgyűlésén: »A Nemzeti Szövetség» nem szorosan vett kul-

egyesület, nem is akar azoknak versenyhátránya lenni. De meg ha ez lenne is, ámbár inkább azoknak munkálkodását van hivatalos jellegű eredményessé tenni, akkor is lekedvesedni kellene e szövetséget felkarolni és hatalmassá tenni minden magyar embernek, hisz bármelyike versenyéből is nem az egyesületek valamelyike, hanem a haza kerül ki győztesen.

A Nemzeti Szövetség nem foglalkozik politikával, kitűzött célját tisztán társadalmi uton akarja keresztülvinni, és hogy feladatait egyuttal nemzeti feladatok is, biztonyja az, hogy vezetőségében még politikai életünk kitűnőségei és vezérei is pártkülömbég nélkül helyet foglalnak. Péchy, Telek, Jókai, Bartha, Chorin, Szapáry Gyula, Apponyi s érvényesítik tudásukat és tapasztalataikat a szövetség társadalmi, munkássági és nemzetiségi osztályaiban.

A társadalmi osztály a hazafias érzés ébrentartásáról és a fajszeretet növeléséről gondoskodik s nem téveszti szem elől az aránytalan gyermekhalandóság fontos közérdeket sem. A munkássági osztály vezetésénél az az uralkodó felfogás, hogy a munkásoknak sokban jogos kívánásai kielégítést nyerjenek ám másrésztől a munkaadók zaklatását és indokolatlan megterhelését sem téveszti szem elől.

A nemzetiségi osztály, míg egyrésztől külföldre szakadt honfitársainkat igyekszik a hazának megtartani és segíyezni, addig másrészt a nemzetiségi igazgatók munkáját ellensúlyozza, s az egyenetlenség helyett a kölcsönös bizalmat igyekszik felélesztetni és megerősíteni. A saját osztály végül a külföld nagyobb lapjaival tart fenn összeköttetést, hogy hazai viszonyainkról azokat az igazsághoz híven tájékoztassa.

És a Nemzeti Szövetség e hatalmas munkák végrehajtására kíván-e talán tagjaitól valami nagyobb pénz áldozatot? Nem. Nem pedig azért, mert egész helyesen abból indul ki, hogy alig számbavehető anyagi áldozattal (rendes tagsági díj 50 kr. egy évre), a társadalom legszélesebb rétegeit is képes lesz megnyerni nagy nemzeti érdeket képező feladatoknak.

Ezt a nagyfontosságú célt az

O. N. Sz. különösebben a decentralizáció útján, t. i. a vidéki szövetségek szervezésével tartja elérhetőnek. Az alapszabályok szerint ugyanis mindenütt, a hol nagyobb közönségben 50 és kis közönségben 20 tagja van a szövetségnek, vidéki szövetség alakulhat, mely szerves egészet képez a központtal. E vidéki szövetségek értesítései által a központ mindig tájékoztatva lehet az egész ország társadalmi, munkássági és nemzetiségi viszonyairól úgy hogy valamely baj megállítására mindig idejekorán léphet közbe, vagy utmutatást nyújthat az illetékes tényezőknél az orvoslás módjaira.

A vidéki szövetségek megalakítása rendkívül meg van könnyítve, mert hisz minden városban van olyan önzetlen lelkes hazafi, a ki vesz magának annyi fáradságot, hogy felir a központhoz (VII. Akácfa-u. 32.) s bejelenti azokat a férfiakat, a kik hajlandók a szervező-bizottságot megalakítani. A központ szívesen küld gyűjtő-ívet, mely a szervező bizottsági tagok között szétosztatván, a megalakításhoz szükséges tagok rövidesen összegyűjthetők. Elnököt saját hatáskörükben választanak s az alakuláson a központ is képviselteti magát. Ily vidéki szövetségek alakultak eddig Aradon, Szerencsen, Brassóban, és külföldön Bécsben. A most folyó lázas szervezkedés következtében öszre már 9—10 vidéki szövetség megalakulása van bejelentve.

Ime ez vázlatosan az Országos Nemzeti Szövetség célja és működési tere, melyet minden hazafi csakis magasztosnak, lélekemelőnek és a hazára nézve hasznosnak tart. Évtizedek szomorú tapasztalatai voltak szükségesnek ahhoz, hogy ily nagy arányú liga megalakuljon, s eredményes működésébe bizalmat helyezzünk, mert hazánk legjobbjai álltak élére.

A nemzeti közszellem újjáélesztését és megerősítését, a fajszeretettel hatalmas megnövekedését s a már türethetenné vált társadalmi ellentétek elsimítását és kiegyenlítését reméljük és várjuk mi az Országos Nemzeti Szövetségtől.

Katona Béla.

Ipártestületeink földadata.

Ipárt-egyeink rendezésénél elvételentül az ipártestületek azok a fő tényezők, melyek hivatásuknál fogva legjobban tudják mérlegelni, mi szükséges, és milyen mértékben szükséges; úgy azonban, hogy az ipártörvény revíziójánál azok hatásköre kibővítették, hogy mintegy felszabadulva a felelős hatóságok gyámokodásától, a saját hatáskörében intézkedjék olyan dolgokban, melyeket a törvény oda-tal.

Mert az ipártestületek mai szervezetükben nem elégíthetik ki az iparosság érdekeit; bár tagadhatatlanul, hogy elég türethető önkormányzati joggal bírnak. Mégis mindennek dacára a testületek vezető férfiai az ügyek rendezésénél nagyon keveset, az anyagi érdekek emelésénél pedig majdnem semmit sem lendítenek.

Háiba van tehát a helyes érzék az ipártestületek vezető férfiakban, mert intézkedéseiket, fáradozásait meg kell bírnia az a közönyt, mely a testületi tagok részéről nyilvánul. Az iparosság nagyobb része még mindig idegenkedik ettől az intézménytől és csak azt látja, hogy neki áldozatot kell hozni; de nem látja azokat a számtalan előnyöket, melyeket a testületi szervezkedés nyújt.

Nézetem szerint az iparosságnak nagyobb buzgalommal és érdeklődéssel kellene csoportolni és résztvennie oly dolgok elintézésében, melyek oly közelről érdeklők, hisz tudvalevőleg ez volna a kiindulási pontja minden további fejlődésnek.

Ebből az okból tartom én kívánatosnak a kötelező belépést minden iparosra nézve. Nagyobb testületek korbéleiben aztán minden iparágban szakosztályai alakulhassanak. A szakosztályok elnökei egyszersmind előjárósági tagok volnának, így aztán minden előjárósági tag a saját szakmáját, illetve szakosztályát képviselné az előjáróságban s ilyeneképpen az intézmény javára üdvös működést fejthetne ki.

Énnek az előbb jeleztem közönyt, mely oka működésünk meddőségének, a megtörésére határozta el testületünk az „*Ipárosok Lapja*”-nak megindítását. Olvassák

figyelemmel, terjeszték szaktársaink között, és akik hivatalosságok érznek magukban, keressek fog dolgozataikkal; mert ez az útja az eszmék terjesztésének s a jó eszme kell, hogy megtalálja a maga diadalmát.

Schmeleer Ferenc
a pécsi ipartest. elnöke.

MUNKA-ROVAT.

(E rovatban ipartestületektől, előfizetőinktől díjlatlanul fogadunk el bejelentéseket.)

Munkát keresnek:

3 szabó segéd,
2 asztalos segéd,
1 lakatos segéd,
3 nyomdász segéd,
Közelebbit a pécsi ipartestületnél.

Elhelyezést nyerneik:

Több kovács segéd,
két bogár segéd,
egy bádogos segéd,
egy kerégyártó segéd,
és egy cipész tanoncz.
Közelebbit a pécsi ipartestületnél.

Hirdetések

**jutányos áron fölveté-
nek a kiadóhivatalban.**

VEGYESEK.

**Iparigazolványok, cégjegyzé-
sek.** A múlt hónapban Pécselt kiadatot iparigazolványok: ifj. Raus József eszmadia iparra. Cina Ferenc fodrász- és borbély iparra. Steiner Antal divat- és rövidárukereskedésre. Szabó Gyula hentes iparra. Járolin Károly szobafestő- és mázó iparra. Schlitt Imre kötőző iparra. Siskó Lajos, Bánovics Antalné sütő iparra. Schmitz Soma kész főré ruhakereskedésre. *Cégek bejegyzettelt:* Neuwirth Lajos első pécsi francia szappanfőzte. Bakonyi tejszövetkezet. Mária-Ké-

méni kölcsönös segélyző-egylet. Schwartz és Steinbach fakereskedők Siktós, Szilc Dávid vegyeskereskedő Pécsvárad. Krausz Samuel vegyeskereskedő Laskafalu. Feldmann Jakab vegyeskereskedő Pécsvárad. Brivio és társa pécsi cég a társas cégek jegyzékéből az egyéni cégek jegyzékébe való átvezetése. *Cégtörlések:* Köszl János vegyeskereskedő Pécs. Krausz Otília vegyeskereskedő Laskafalu. Obetko Gyula rövidáru kereskedő Pécs.

Kamarai bizottságok. A kereskedelmi miniszteriumban azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a kereskedelmi- és iparkamarák területén levő nagyobb városokban kereskedelmi- és iparkamarai bizottságok létesítsenek. E nemű bizottságok létesítését az a körülmény igazolja, hogy a kamara területén lakó iparosok és kereskedők nincsenek a kamarával abban a kontaktusban, mely az ipari és kereskedelmi érdekek határozott felkarolását lehetővé teszi. Mielőtt azonban a tervet megvalósították volna, a miniszter kikérte a kereskedelmi kamarák véleményét. Az aradi kereskedelmi kamara legutóbb tartott közgyűlésén szintén foglalkozott az ügygel és a tervet azért nem tartja megvalósítandónak, mivel az aradi kamara kerületében a kereskedők és iparosok oly szoros kontaktusban állanak a kamarával, hogy a kamarai bizottságok létesítését feleslegesnek tartja s mert e bizottságok szervezése a kereskedő és iparos elemre újabb költségeket hárítana. Csak irigylük az aradi kamara területén lakó iparosokat és kereskedőket, kik oly érdekképviselettel rendelkeznek, a mely nem szorul segítő kézre.

Az Iparművészeti Társulat sorsjátéka. A pénzügyminiszter megengedte a Budapesti Magyar Iparművészeti Társulat igazgatójának, hogy 1898 április elsején sorsjátékot rendezzen. E célra a társulat 10,000 darab ötven krajcáros sorsjegyet bocsáthat ki s ezeket csakis a társulat saját helyiségeiben szabad árúsitani, a befolyó pénzt pedig nyereséménytárgyak beszerzésére kell fordítani. A sorsolásban csakis az eladott sorsjegyek vehetnek részt.

Új kereskedelmi muzeumok. Báró Dániel Ernő keresk. miniszter

a budapesti kereskedelmi muzeum mintájára Pécselt, Miskolcon, Győrött és Szegeden kisebb muzeumok szándékozik felállítani, melyekben házi ipari cikkek elárúsítását is eszközözik. Az új muzeumok jövő év elején kezdik meg működésüket.

Az óráskok szakiskolája. A keresk. miniszter kötelezte az óráskok ipartestületét, hogy az óráskok szakiskola főtartásához 800 forinttal járuljon. Az ipartestület ezzel szemben kijelentette, hogy csak 600 forintot képes erre a célra évente áldozni, de azt is csak úgy, ha az iródat az iskolában tarthatják. A miniszter alhozz hozzájárult, hogy 600 forintot fizessen az ipartestület, de az iródatnak az iskolában való tartását nem engedi meg.

A kisipar bakancsállítása. Mint értesülünk, a honvédségi bakancs-szükséglet fedezésére nézve a hazai kisiparosságtól beérkezett pályázatokra nézve a kereskedelmi miniszteriumban a napokban állapították meg a szétosztási tervet. Az értekezleten részt vettek az országos iparügyesület és a budapesti Kereskedelmi és iparkamara küldöttei. Együttvéve 270,200 pár bakancs készítésére érkezett ajánlat, azonban a tényleges szükséglet csak 20,000 pár bakancs lévén, csupán ennyi volt felhasználható. Ezen alapon az érkezett ajánlatok a kamara kerületén szerint így osztattak meg: Arad 2,600 pár, Besztercebánya 500 pár, Brassó 1900 pár, Budapest 1450 pár, Debrecen 1600 pár, Kassa 800 pár, Kolozsvár 600 pár, Maros-Vásárhely 3000 pár, Miskolc, 300 pár, Pécs 700 pár, Pozsony 1000 pár, Sopron 300 pár, Szeged 2900 pár, Temesvárs 900 pár. Az ülés folyamán az iparosok képviselői ismételtén kifejezték azt az óhaját, hogy a kisipar számára az eddiginél nagyobb arányú szállítási biztosítsassék.

Szezoncikk és a fűszeresek. A fűszerkereskedők és a hentesek nagyon féltékenyek egymásra, mivel üzletkörüik némileg találkoznak, árulván a fűszeresek is hűsneműket. Megtörtént a múlt hónapban, hogy az aradi iparhatóság megbírságotlta Dürr Gusztáv fűszerkereskedőt, mert bárányhúst árúsított üzletében. A kereskedő nem hagyta annyiban a dolgot. Feleb-

bezett a tanáchoz, az jóváhagyta a bírságot, erre tovább ment a kereskedelmiügyi miniszterig, aki néki adott igazat. A miniszter nem látott a dologban vétséget, mert az úgynevezett szezon-cikk — osztriga, rák, hal, birányi, újvívi malac stb. — árusítása szintén a felszer- és csemegkereskedés üzletköréhez tartozik. Ebben a közdelemten tehát a hentesek luhták a rövidlebbet.

Iparművészeti tárgyak az iskolában. A kereskedelmi miniszter értesítette a magyar iparművészeti társulatot, hogy az ideai karácsonyi kiállításon ezer forint árú iparművészeti tárgyat vásárol az ipari szakiskolák és tanítómuhelyek számára mintakul.

Pikolók az iskolában. Eddig a pincértanonok helyesebben borfűk, pikolók nem jártak tanonciskolákba és büszkén néztek le a többi tanoncok, a kiket még társukul nem fogadtak el. Jövő tanévben már ők is iskolakötelesek lesznek. A kereskedelmiügyi miniszter rendeletet bocsátott ki, amely szerint kötelesek iskolába járni. A vendéglőzők ezután borfűknek csak tanonc-szerződéssel vehetnek föl.

Munka nélkül. Igleről írja levezelőnk: Lintner Ferenc bádogos a minap a kotterbachi erdőben egy fára felakasztotta magát. Holttestét tegnapelőtt találták meg. Már jó ideje nem bírt semmiféle munkát kapni és családjával együtt nagy nyomorba jutott. Ez elől menekült a halálba.

Iskolázott munkarőr. Az özszes állami iparisoklák és ipari szaktanfolyamok igazgatói a keresk. miniszternek, a pécsi keresk. és iparkamara által tett felterjesztés folytán kiadott rendeleteknek megfelelően, az illető tanintézetek az idén végzett tanulóknak névsórat megküldötték a keresk. és iparkamarának, hogy ezek a végzett tanulók elhelyezése érdekében a maguk hatáskörében eljárjanak. A pécsi kamara az iparszakok szerint özszesíltított névjegyzékeket legközelebb fogja az érdekelt iparosoknak és az ipartestületeknek megküldeni.

Kitüntetési szédelés. Egy kaposvári cipész legújában nagyhangu hirdetéssel bocsátott ki, melyen többek közt az áll, hogy

cipői az 1896-ki londoni és párisi ipari- és művészeti kiállításon éremmel, díszoklevéllel lettek kitüntetve. A kaposvári cipészek nem emlékezve arra, hogy Londonban és Párisban efféle kiállítás rendeztetett volna 1896-ban, de megfuresálva azt is, hogy valaki egyszerre éremmel, oklevéllel és kezeszettel legyen kitüntetve, a keresk. és iparkamara utján az iparhatóságához fordultak annak megállapításáért, hogy az illető cipész jogosítva van-e nyomatványain a londoni és párisi kitüntetésre hivatkozni.

Vasúti szállítványok elárverezése. A kézbesíthetetlen és fölös szállítványok a vasúti üzletszabályzat 70. §-a értelmében nyilvános árverezés útján d. e. 9 órákor az alább felsorolt állomások teherúru raktáraiban a következő napokon kerülnek eladásra: Kolozsvár állomáson augusztus 17-én, Budapest d. p. u. 19-én, Pozsonyban 19-én, Miskolc gim. p. u. 19-én, Kecskeméten 23-án, Pécsen 23-án, Eszéken 23-án, Nagy-Szebenben 23-án, Aradon 24-én, Debrecenben 25-én, Budapest nyug. p. u. 26-án, Pápan 26-án, Zágrábban 26-án, Szegezen 27-én, Kassán 30-án, Csabán 30-án, Szatmáron 30-án, Szabadkán 31-én.

A Fortuna aranybánya titkai. A Fortuna aranybánya részvénytársaság igazgatósága és alapítói ellen újabb feljelentés érkezett a törvényszékhez. E feljelenték: Póka Gábor vasúti ör (16 részvény), Pék Mária (8 részvény), Hajdu Lajos szjgyártó (4 részvény), Láng Lajos fizetőpincér (10 részvény) és Polányi József levélhordó (4 részvény). A feljelentések száma ezzel tizenhatra emelkedett s a kárösszeg pedig már a 20,000 forintot is meghaladja. A feljelentettek közül kettő Langerman Vilmos és Hammond Ede volt amerikai főkonzul külföldön tartózkodik. Az előbbi jónak látta idejkorán kerekelt odani, s a mint hírlök, most már Brazíliában van újabb aranybányák felfedezése céljából.

A zalathnai állami kőfaragó és köcsiszoló ipari szakiskolában, a melynek növendékei az iskola négy éves tanfolyamán kőfaragókká vagy köcsiszolókká képezetnek ki, a beiratások megkezdődtek. Rendes tanuló lehet az, ki valamely

közép v. polgári iskola két osztályát, vagy pedig az elemi népszkola hat osztályát sikerrel elvégezte, vagy ezeknek megfelelő felvételi vizsgát tesz le, élete 12. évét már betöltötte és ehhez képest kifejelett ép testalkattal bír, a mit hiteles orvosi bizonyítvánnyal tartozik igazolni. Felvehető még az alsófokú tanonc-iskola három osztályát jó sikerrel végzett ifjú is. A felvétel előjegyzés alapján történik és ennek eredményéről a szeptember augusztus hó 20-ig értesítetnek. Vidékiek irásbellel jelentkezhetnek az igazgatóságnál legkésőbb aug. hó 15-ig. Jéles bizonyítvánnyal pályázó, szégyen szűlök gyermekei, esetleg teljes ellátást is nyerhetnek, a mennyiben ezen célra 10 östönöldj áll rendelkezésre havi 10 frjtával; az ez iránti kérelem a kereskedelmiügyi m. kir. Miniszterhez küldve az igazgatóságnál nyujtanandó be. Tandij nincsen; de beiratásnál az esetleg elkövetendő károk megtérítésére minden növendék két forintot tartozik az igazgatóságnál letenni, mely összeget azonban, ha kárt nem tett, az év végével visszakap. A szerszámokat, a költségesebb taneszközöket és tankönyveket az idő szerint még az iskola adja használatra díjtalanul, melyekért azonban a növendékek felelősek. Minden növendék tartozik magát az előírt formájú munkarúhával ellátni. Bővebb felvilágosításokat az iskola igazgatósága szivesen ad s kívánatra az iskola szervezeti szabályzatát megküldi. Kivánatosága volna, ha az intézet igazgatósága még a tanév bezárásakor bocsátaná ki az ilyen felhívásokat, hogy a szűlék idejkorán gondoskodhassanak gyermekeik elhelyezéséről.

A kereskedelmi muzeum kiállítása. A magyar kereskedelmi muzeum állandó kiállítását Dániel Ernő bíró kereskedelmi miniszter újjászerveztette s esütörtökön aug. 5-én délelőtt 9 órákor nyitotta meg nagy ünnepélyességgel a városligeti iparesernokban. A kiállítás a nyári hónapokban naponként délelőtt 12-ig, déltájt pedig 5-től 9-ig lesz nyitva. A kiállítás zömét a különféle ipartermek képezik, melyek 17 csoportban vannak elhelyezve; és pedig: I. Bányatermek. II. Építési anyagok. Szobrászati munkák. III. Vas- és fémipar. IV. Gépek, szerszámok, mű-

szerek. V. Járművek. VI. Faipar. VII. Bőripar. VIII. Agyag- és üvegipar. IX. Vegyszeti ipar. X. Papi- és sokszorosító-ipar. XI. Elelmi iparcikkek. Szézes italok. XII. Fonószög-ipar. XIII. Ruházati ipar. XIV. Házipar. XV. Vegyes ipar. XVI. Butoripar és lakberendezés. XVII. Házipar. A szebbnél-szebb iparcikkeken kívül a csarnokban van elhelyezve a kereskedelem-történelmi gyűjtemény is. A tárgyak nagy részét a kiállítási csoportbizottság engedte át a magyar kereskedelmi múzeumnak. Örömmel látjuk, hogy szükségesnek tartották ennek a szép és eredeti kiállításnak az állandóságát. A kiállításnak ez az osztályát most is Mende Bódog rendezte épp oly ügybuzósággal, mint az ezredéves kiállítás alkalmával. A kereskedelem-történelmi osztály mellett van elhelyezve a keleti mintáért. Ez az új osztály a keleti műiparosok különlegességeit tartalmazza, melyeket a nagyközönség is érdekel fog szemlélni; de a gyűjtemények zöme tisztán gyakorlati célokra szolgál. Iparosaink és kereskedőinknek bemutatják a közönség árúncikkait, melyek a keleti országokban a legkedveltebbek; minden tárgynál jelezzve van a csomagolási mód és az árak is ki vannak tüntetve. A csarnokban látjuk a gazdasági gépkísérleti állomást is, mely az általa megvizsgált gazdasági gépeket fogja kiállítani. Ezt a váltakozó kiállítást az állami gazdasági gépkísérleti állomás igazgatója rendezte.

Iparkiállítás Karonon. Aligha volt még a vidéknek sikerültebb kiállítása, mint a karagyi iparkiállítás lesz. A kiállítás ünnepeinek megnyitására a fővárosból is sok kiváló ipari kapacitás lerándul s egyáltalán a rendezőbizottság, élen Almássy Géza főispánnal, mindent elkövet a siker érdekében. A kiállítás csoportjai: kertészet, élelmiszer, vas- és fémipar, nyomdaipar, fonóipar, ruházat, butor, ötvösmű, építészet, jármű, tanonc-munka, iparoktatás, házipar, női kézimunka. A vendégek fogadásáról, ellátásáról, kényelméről és órákozatásáról gondoskodni fognak.

Borbély az oroszlánteremben. Sazonból jelentik: Mazio borbély fénnyesen nyert meg egy 20,000 lirás fogadást, (talán valamely ke-

vesebb volt!) amennyiben a Salvador menaszériásan az oroszlánteremben Giacomoelli oroszlánszélidőt háromfél perc alatt szabályszerűen megborította. Az eleinte remegő közönség végül egész entuziaszmusba jött. (Mazio mutatványa különben már nem új dolog; de olyan hős borbélyt szeretnénk már látni, ki egy — oroszlánt borotvál meg!)

Vendéglősök kongresszusa. A magyarországi vendéglősök szeptember 22-én és 23-án Szombathelyen országos kongresszust tartanak, melynek főtárgya a millénium alatt tartott kongresszus határozatainak végrehajtása lesz.

Harmine család felszámolása. Dániel Ernő b. kereskedelemügyi miniszter a munkácsi 30 családot képező teljesen elszegényedett fazekas mesterek iparának fejlesztésére 3000 ft anyagbeszerzési tőkét utalványozott, sőt egy körkémence felállítását és néhány tanonc ifjúnak szakértői kiképzését is kiállításba helyezte.

Ellátásár Kolozsvárott. Az Erdélyi Gazdasági Egyesület augusztus 28 —31-én a kolozsvári sétateren tenyészállattalítást és vásárt rendez. Úgyancsak e kiállítás tar tana alatt lesz a kolozsvári országos vásár is.

Megszökött sikkasztó. A kecskeméti rendőrség táviratlag értesítette a főkapitányságot, hogy Pospéck Tivadar 19 éves budapesti szül. henteslegény Gál Antal hentesből 1010 forint ellopott s megszökött. A tolvaj magastermetű, hosszúkarú, haja szőke, szeme kék, bajusza vörös szakála nincsen.

Kukorica cukor. Trentonban (New-Jersey) egy glükose-cukor-finomító társaság alakult, a mely kukoricából fog cukrot gyártani. A részvény-tőke negyven millió dollár.

Főjelentés az ezredéves kiállításról. Egy hatodélszaz oldalas hatalmas kötet jelent meg Matlekovics Sándor dr. szerkesztésében és Szerényi József iparfelügyelő közreműködése mellett, mely mint az ezredéves országos kiállításról szóló főjelentés első kötete Magyarország közgazdasági és köz-művelődési állapotát ezredéves fennállásakor ismerteti. Emez első kötet még nem foglalkozik magával

a kiállítással, hanem összefoglaló monografiálai hazánk közgazdasági viszonyainak. Tárgyalja az ország területét, földrajzi és geologiai viszonyait, népességét (csoportosítva az utóbbi különböző szempontok szerint) a statisztikai adatoknak 1867-ig visszamenőleg bőven való felhasználásával fejtegeti tárgyát és az összehasonlító statisztikának is nagy tér van engedve, mely a kül államok állapotához viszonyítva érdekesen mutatja ki közgazdasági helyzetünket. A munka kivált a mezőgazdaság különböző ágai tekintetében gazdag forráshalmazt tartalmaz és statisztikailag sikerült statisztikai térképpel van gazdagítva. A mű többi kötetei is nemskóra megjelennek. Míg a nyár folytán elhagyják a nyomdát a kiállítás rendezése és igazgatása (30 éves) és a „Hadügy” című (25 éves) kötetei és az év végéig a munka valamennyi kötetét szétküldenek.

Alakuló közgyűlés. Az arany-művesek is szervezkednek és e célból f. évi augusztus hó 20-án *Budapestben* tartják alakuló közgyűlésüket. A nekünk is beküldött prospektusból közöljük a következőket: Több nagyobb vidéki város aranyművesei és ékszerészeinek kezdeményezésére megalakult Budapesten a magyar arany-ézüst-művesek, ékszerészek, aranyverők, órásk, óratokosítók és kereskedők országos szövetsége, melynek alapszabályait a kereskedelmi miniszterium jóváhagyta. Egyrészt azon körülmeleg, hogy a nemes fémeket fel dolgozó iparosok és az azokkal kereskedő a vidéki ipar-területek kebelében nem részesülhetnek ezen iparágak sokoldalú és a pénzügyvel, vámmal, postával, fémjelzéssel és vásározással összefüggő érdekeinek és igényeinek kellő támogatásában; másrészt az ipar és kereskedelem gyakorlása közben felmerülő visszásságok, az üzleti életben keletkező visszásságok megállítását, a fémjelzés, vámm- és postakezelés körül előforduló nehézségek orvoslása és a fent érintett iparosok és kereskedők országos érdekeinek központosított hatékonyabb képviselete a hatóságokkal szemben, tették nagyon is időszerűvé és szükségessé egy ily, az egész országra kiterjedő központi szerve-

zettel bíró intézmény létesítését. Habár az eszme a vidékről indult ki, a fővárosi szaktársak örömmel karolták azt fel, mert nemcsak a vidéken, hanem a fővárosban is ugyanazon bajok várnak orvoslásra. Mi volt az aranyéves-ípar azért és miéoda az ma? Valóságos préda, melybe mindenféle egyének, tisztelet a kivételnek, — kiknek sem képzészetük, sem tiszta szándékuk — markolósznak, csakhogy jövedelemre szert tegyenek, nem törődve a közönség bizalmával, melyet önkre tesznek, nemtelen versenykiből a kétség árut oly árakért vesztetik, hogy jóformán az aranyéveszt ára sem kerül ki; a háztők és utazók betokolodnak a magánfelekhez is s a lakus közönség — mely az olcsóságot keresi — maratalekkul lesz, elárasztják selejtet, gyakran gyanus árukkal. Vagy szőlünk a magánüzemeltetőknek a büntető törvénykönyvvel már nem egyező üzemeltetőikébe úgy nézelmirei, a melyek révén jóformán elvesztették veivonkét, úgy hogy a tiszteséges íparos és kereskedő az áraknak a lehetetlenség való alacsonyúsága miatt ma már alig tud élni, mert a tudás, a szorgalom jutalma, a becsületes súly- és belérték, a jogosult polgári haszon megkövetelése lehetetlenné teszik, hogy versenyezzen ezekkel, mert ha felveszi a harcot, néhány év alatt felémészti esekély összegyűjtött vagyonát s koldussá lesz. Azért álljunk össze! Amit az egyes gyenge kezze nem bír megdönteni, az egyesült erővel iparkodjunk letiporni, ne vonja ki magát senki, a ki nemmes íparunk és kereskedelmünk tiszteségére tart valamit. Lorántjuk a leplet ezen visszaélésekről, melyek egy számottevő ipar tökéreltét előzik, ki fogjuk mutálni mérvadó helyen, miként lesz a közönség és az állam károsítva, feltárjuk seibeiket a legmagasabb fórum előtt s bizton hisszük, hogy a kormány felszerve mind Ezeket, nem fog elzárkózni oly intézkedések megtétele elől, melyek által a visszaélések megszűntetve lesznek s szakmánkhöz tartozó iparosok és kereskedők becsületes munkájának és fáradozásainak nemcsak a száraz kenyér lesz jutalma. — Kívánjuk, hogy siker mozgassa működésüket.

A póstai szállítási díjak emelése. Már régebbi idő óta fő a két kormány feje abban, vajjon, hogyan lehetne észrevétlenül magasabb póstai díjtételeket életbepeltetni. A postának ugyanis intenzív hálózatra van szüksége, mely nagyobb beruházásokat és nagyobb évi szükségletet követel. Azért már régebben hangoztatják különösen osztrák részről, hogy a levelezőlap árat föl fogják emelni s egyéb postai díjtételek emelésén is dolgozik a kormány. Most hír szerint megtalálták a kormányok a jó alkalmat az emelések végbevitelére. A pósta illetményeknek koronaértékre való átszámításánál ugyanis felfelé ki fogják kerékíteni az összegeket. A kormány ezt annál megokoltabbnak tartja, mert a világpostai-unió államai között a mi postadinjai a legolcsóbbak, s így az új értékben való emelés csak a paritásra fog vezetni. Az ötkrajcáros bélyeg ezentul is 10 fillér lesz. Ellenben a levelező lap árat 5 fillérré kerékítik ki, az ajánlási díjat és a Németországban kívül menő levelek díját 10 król 25 fillérré emelik, s a csomagszállítás díjtételeit is, bár csekély összeggel, de magasabban szabják meg. A két kormány a kérdésben teljes egyetértésre jutott, s a költségvetés betervezésénél nyilvánosságra hozni s 1898. január 1-én életbe is akarják léptetni az új tarifát. Kétségtelen, hogy a fejlődő forgalom nevében egyáltalán nem üdvözölhetjük a magasabb tarifákat, melyek az olcsó postaforgalmat megrájtják, s így megnehezítik.

Aradi gépész találmánya. Érdekes és nagy gyakorlati jelentőségű találmányra nyert szabadalmat egy aradi gépész, Orosz Lajos. A találmány egy önműködő emelő és adogató szerkezet, melynek mindenütt nagy hasznát veszik, ahol tárgyakat kell ki vagy be emelni, egyik helyről a másikra rakni, a magasba emelni, vagy a melybe beereszteni. A szabadalmazott emelő és szállító szerkezet olyan, hogy például a pincéből ki és be emelni a hordókat, hajókat, vagonokat, ki és berak, gazdasági raktáraknál és gözmalmaknál a zsákokat a kocsiról a raktárba és viszont emeli. Mindenféle terhet ötven méter magasságba emel, az építkezéseknél a földet továbbítja, fűrészgátraknál

a száfát emeli ki, vagy ereszti le a vízre és szinte megbecsülhetetlen a bányákban, ahol rendkívül sok munkaerőt takar meg. Különböző nagy hasznát lehet pedig venni a gözmalmaiban és lisztraktárakban. A gépezet mintája Bpestben Fűrdőutca I szám alatt tekinthető meg s Aradon a feltalálónál.

A legsötétebb sztrájk. Szociáldemokraták bujtogatására Berlin és környéke kózménypró-legényei a minap elhatározták, hogy sztrájkolnak, ha mesterek meg nem adják követeléseiket, a miket most formulálnak gyűlésükön. A sötétség embereinek valamikor jobb sorsuk volt Berlinben is, de az új esztendő borrhával megváltása új korszak alkonyát borította rájuk, a melyből most munkabér emeléssel szeretnének szabadulni.

A lottó- király. Farkas Menyhért a híres lottókirályról ismét sokat írnak a »nyári« lapok. Nem rég az a hír jarta, hogy Amerikában is megütötte volna egy sorsjegyet a főyerményt. Majd egy találmánnyal hozták forgalomba világszerte ösmert nevét. Hogy mennyi volt igaz a dologban, nem tudni. Most ismét egy hírt közöl orsmai levelezők. Farkas butortizletet nyit Orsován. A lottókirály ezt a mesterséget tudvaleg a szegedi Csillagbörtönben tanulta és Ohio városban is szorgalmasan üzte. Fog-e új üzletével Magyarországon ismét »ternót« csinálni, az már más kérdés.

Vásári statisztika. A most lefolyt pécsi országos vásáron meg tartott állatvásár forgalmi statisztikáját ma állították össze hivatalosan, hogy felkildjék az országos statisztikai hivatalnak. E statisztika szerint állat-vásárunkra összesen 4350 felhajtás történt, még pedig felhajtott szarvasmarha 2130, ló 1900, sertés 300 és kecske 20 darab. Ebből eladott 1230 drb; szarvasmarha 505, ló 600, sertés 110 és kecske 15. A vásári forgalom nem volt olyan élnék, ami a nagy felhajtáshoz illent volna s ezért bár a kínálat nagy volt, a kereslet állandóan közepes maradt. A minnek az oka első sorban is abban keresendő, hogy a környékbeli vásárok mind igen közel esnek egymásra, sőt a vásárnapok több he-

lyen egy és ugyanazon időre jutnak s a gazdalkozás megoszlik az egyes vásárok között.

Tandijmentesség az ismétlődő iskolákban. A közoktatásügyi miniszter, hogy az elemi iskolai tanítás sikerét biztosítsa, elrendelte az állami és államilag segélyezett községi elemi iskolákkal kapcsolatos ismétlődő iskolákra nézve a tandijmentességet. Ezután tehát ezekben az iskolákban is ingyenes lesz az oktatás.

Országos Földmívelő Szövetkezet. A magyarországi szociáldemokrata párt az idei aratási sztrájknál szerzett tapasztalatai folytán elhatározta, hogy az ország földmívelőit szervezni fogja, hogy érdekeiknek és kívánságaiknak a jövőben hathatósabban érvényt tudjanak szerezni. E célból Országos Földmívelő Szövetkezetet alakít, a melynek központja Budapesten lesz s azonkívül minden vidéki városban és nagyobb községben fiókot állít. Ez a szövetkezet lapot tart fenn, gyűléseket rendez és vezet a munkásmozgalmakat.

A vidéki nép hiánai. Több galiciái és zempléni ember panaszt tett a kassai rendőrségnél, hogy részint ungvári, részint budapesti ismeretlen ügynökök csábító ígéretekkel elcsalják őket hazájukból Amerika felé. Mikor aztán ugy magukat, mint összes pénzüket a bőbeszédű pártfogóra bízták, az íjse a legközelebbi állomáson egyszerűen megszökök tőlük s a becsapott szegény emberek rendszeren csak a hatóságok kegyelméből képesek hazavergődni. A rendőrség mintkért esetben eredményesen járt, mert egy a budapesti, mint az ungvári hiénákat kinyomozták. Az ungvári kapitányság Grünfeld Lajos kúcsbert, a ki már hasonló üzelmekért egyszer büntetve volt és Polacek Jakab esernyőt engedély nélküli kivándorlás közvetítése miatt elzárással és pénzbüntetéssel sújtotta.

A pécsi honvéddapród iskola építkezési munkálatait holnap kezdi meg. Mint értesülünk, a vállalkozó Neuschloss cég csak a kőműves munkálatokat végzi, míg a többi munkákat pécsi vállalkozóknak jutatta, és pedig tisztességes áron. Nevezetesen a földmunkálatokat *Szaplak* Rudolf, a cserepező

munkálatokat s részben a téglaszállítását *Lauber Rezső*, a mész és téglaszállítását *Deusch* Adám, az ácsmunkákat *Himmel* Ferenc, a kő- és betonkavics szállítását *Jerezsák* és *Szilborszky*, az állvány szállítását *Dampf* Imre, az állvány felállítását *Csonka* ácsmeister kapta meg. Az asztalos, lakatos, ívleges, kályhás, mázó s többi munkákra nézve most vannak folyamatban az alkudozások helybéli iparosokkal.

Eceetes pálnika. Az ország némely vidékén a közforgalomba hozott pálnikához (szeszhez) ecetet kevernek, a mi az eddigi tapasztalatok szerint a 2 százalékot sem haladja meg. A pálnikának ekkora ecettartalma az országos közegészségi tanács szakvéleménye szerint az egészségre ártalmasnak nem mondható ugyan, de tekintettel arra, hogy főleg éppen a silány, kozmás, olajas szeszeket keverik ecettel: a helyigaznyszer emeltfogva körrendeletben hívja föl a törvényhatóságokat, hogy a hatósági vizsálatok közben, vagy más alkalommal ecetesnek talál pálnikát (szeszt) különös gonddal vizsgálhassák meg arra nézve, vajjon nem tartalmaz-e nagyobb mennyiségű kozmás olajat, valamint hogy nem-e több az ecettartalom 2 százalékánál.

Sertésvész. Legújabb jelentések szerint Köblény és Bikal baranyamegyei községekben kiütött a sertésvész, miért is nevezett községek alsópáni rendelettel zár alá helyeztetek.

A pincérek kátéja. Schalkházi Lipót, a híres kassai fogadós fia, könyvet írt a pincérekről a pincéreknek. A fatárszösszal, a sokféle peccenyelével s a konyhából kikerült különböző folyékony anyagokkal oly gyakran nyakon öntött emberiség bizonyára szívesen üdvözöl egy olyan könyvet, a mely a pincéreket ügyességre, jó kiszolgálásra akarja megtanítani. Nézetünk szerint ugyan a pincérséget épp oly kevésbé lehet könyvből megtanulni, mint a lovaglást, de azért hasznos dolog, hogy a jó pincér legfőbb kötelességei könyvbe legyenek leírva. Egy pár főbb illemszabályt a könyv így foglal össze:

Nem illik a pincérnek a falhoz, vagy asztalhoz dűlészkedni, kezét zsebre rakni.

Nem illik a vendég közelebe furakodni és őt folyton bámulni.

Nem illik a pincérnek vendégek jelenlétében ásitozni és a zsebben lévő pénzzel játszodozni.

Nem illik a pincérnek vendégek jelenlétében arcának izadtságát törölgetni, ruháját tisztogatni és a tükör előtt piperközni.

Nem illik a pincérnek a vendégek jelenlétében a szolgálati kendőt (szalvétát) arca alá tenni, annak eszékeit szájjába dugni vagy azt ostoroként csattogatni.

Nem illik a pincérnek vendégek jelenlétében a szolgálati kendőt a vállra dobni, vagy lögotva a nadrágszeben hordani.

Nem illik a pincérnek vendégek jelenlétében orrában vagy szájjában piszkálni, nyelvével hangosan csententeni, hápogni, piszszegni és futyolni.

Nem illik a pincérnek vendégek jelenlétében azoknak hátat fordítani vagy ha parancsra vár, lábat pózba vetve, közsöröz módjára folyton mozgatni.

Nem illik a pincérnek erős náthával, vagy köhögesi ingerrel a vendég elé járulni.

Nem illik a pincérnek szolgálat közben emni vagy nyalánkoskodni.

Nem illik a pincérnek vendége elé piszkos étlapot tenni.

Nem illik a pincérnek a karján felrakott tányérokkal jongleurl módjára balanszirozni.

Nem illik a pincérnek a vendég parancsát azzal a megbocsáthatatlan neveltelenséggel félrevetni, hogy: «ez nem az én asztalom, tessék más pincérhez fordulni.»

Nem illik a pincérnek vendégek jelenlétében és szolgálat közben pincértársának hangosan parancsot osztogatni, arra piszszegni, vagy őt összeszádni.

Nem illik a pincérnek vendégek jelenlétében egymás között hangosan társalogni, nevetgálni és illetlen tesztmozdulatokat tenni.

A könyv még hozzá teszi, hogy jóvalaó pincér a vendéget először mindig a haza nyelvén, vagyis nálunk magyarul üdvözli: s csak akkor tér át más nyelvre, ha azt veszi észre, hogy a vendég idegen.

„Aradi hentesiparosok kölesönös kárbiztosító-szövetkezeté”
 címen hentes iparosaink üzleti részek (részejek) alapján szervezett szövetkezet alapították f. hó 29-én az ipartestületben. Ezen szövetkezet célja kártalanítani a henteseket azon károk után, melyek őket tüdővész és borsóskás sertések vágása alkalmából érik. Udvás lesz ezen szövetkezet működése a sertés behozatal emelésére különösen, mert ezután bátran hozhatják be az eladók sertéseiket az aradi piacra, nem lesznek visszakereseti eljárásoknak s huzavónának kitéve. A szövetkezet már augusztus hó 1-én megkezdte működését, miután a szövetkezeti törvény alapján szervezett és törvényeszköleg bejegyzett cég. Megválasztatták a szövetkezet vezetésére a következő tisztviselők: Th. elnök (ültek Kándor, igazgató-elnök Meresky Sándor, igazgató - alelnök Schneider Ferenc, helyettese Mányi Mojsza, bíráló-választmány: Kelemen Pál, Skriba Antal és Szabados Imre. Felügyelő-bizottság: Kruppa Lajos, Rothmüller Ferenc és Pál Lajos, Pénztárnok Wild János, ellenőrök Ehek István, Trifunácz Balázs és Sebők Jenő.

„Bezahlt.” Az általános munkás-betegsegélyző-pénztár, a melynek magyarnak kellene lennie, nagy szeretettel hódol a germán nyelvnek. Igazolványai s könyvecskei magyar és német nyelven vannak nyomtatva, de már a hivatalos bélyegzők írása csupán német. Láttunk egy könyvecskét, a melynek fizetési lapjára ez a szó van rá nyomva: Bezahlt. Kíváncsok volna, hogy a betegsegélyző-pénztár magyar bélyegzőt csináltasson, ha pedig sajnája rá a költséget, a tisztviselői ne legyenek annyira kényelmesekek, hanem nyugtázzák saját irásukkal a befizetett illetékeket.

Álomkórság. A gyári orvoshoz reggel kilenc órák a többek között a reszelőgérből is befúllt egy öreg munkás. Olyan hetven év körül ember lehetett, egy kicsit megroskadva, de azért jó erőben.
 — Az a bajom, doktor ur, kérem szépen — mondta — hogy rám jött az alhatnáság. Olyan kedvem van aludni, hogy az már nem is rendes.
 — Hogy-hogy?

— Ugy kérem szépen, hogy most is csak a régi munkám végzem. Reggel fél hatig este hétig a reszelőosztályban dolgozom, azon-
 tul pedig bakter vagyok éjjel után egy óráig. Ilyen duplaformán kell hogy csináljam a dolgot, mert a szegény fiam után nagy család szakadt a nyakamba, az egyik unokám diák, hát oda pénz kell, hogy valaki diák legyen. Eddig úgy fél kettő tájban lefeküdtem, kiadtam a rendes négy óránat és megvoltam vele. Most azonban rám jött az álmokórság. Még egy felőrácskát, meg egy órácskát szeretnék az ágyban maradni... Leragad a szemem... Ugy vagyok, hogy néha hat óra hosszáig is horkolnék, mint a nagy urak... Ha valami port vagy vizet tetszenék adni, ami ki-
 gyógyítson.

És várta, hogy valami receptet írjon a doktor, aki pedig csak mosolygott... És az öreg ember nem tudta megérteni, hogy mi abban olyan mulatságos, ha az ember beteg és ki akarja kurálni magát.

Osztárk üvegiparosok a magyar üvegipar ellen. Ha Magyarországon valamely iparág egy kicsit fejlődni kezd, rögtön felébred az osztárk versenytársak féltékenysége és kézzel-lábbal iparkodnak ezt a fejlődést még esirájában elfojtani. A magyar üvegipar még eléggé fejletlen, sőt súlyos válságba is küzd és az osztárk konkurrenciók mégis azon panaszkodnak, hogy a magyar verseny már túrhatalos rájuk nézve. Állítólagos sérelmeikkel a bécsi kereskedelmi és iparkamarához fordultak, mely mindenkor kész-szemes eszköz, ha valamely magyarellenes akcióról van szó. Most is teljes buzgalommal látott missziójához, érintkezésbe lépett a többi osztárk kamarákkal és az osztárk üvegiparosok egy nagygyűlésre fogja összehívni, a hol majd sérelmeiket előadják és az osztárk kormányt ellenrendszabályokra fogják felszólítani. Az osztárk kormány pedig valószínűleg erőlyesen meg fog felelni a felhívásnak, a mi természetesen is. Mert hisz micsoda hallatlanul vakmerő kijátszása a vámközösségnek, hogy ha annak területén egy magyar iparág is boldogulni próbál. Az pedig már épen-séggel túrhatalos, hogy magyar iparosok

az osztárkokkal még versenyezni is merjenek. A kiegyezési provizórium küszöbén mindenesetre jó lesz ezzel egyszer s mindenkorra tisztába jönni.

A temetés és a kovács. Temettek. Kicsi földszintes ház volt az, ahonnan kihozták a koporsót munkásforma kékzubbonyos emberek. Közöttük egy-kettőn fekete kabát volt, a miből azonban kikíváncsolt a könyökük, és ünneplések voltak és csendesek, s mintha mindenkinek a fulébe zsongott volna valami mars-melódia, taktusra rakták a lábukat. Azért meglátszott rajtuk, hogy nem igazi koporsósok és csak úgy beleszögöltek ebbe a tudományba, amihez nagy képzettség és vigyázat szükséges. Némely helyzetekben, teszem föl, ha kanyarodni kellett a lépcsőn lefelé, tanácslatlan állottak meg s egymásra bámultak és aztán mindenki parancsolt. Végre is lejöttek s foltaszították a koporsót a kocsi-ra.

A szomszéd házban nagyon kalapácsolt egy kovács. Az írásával együtt verte a vasat, tompján, ahogy a lángba vágta aztán meg élénken, amint az állón kifé-
 rítették a tiktaktot. Künn a vaskarikához köve állott a ló, anire föl kellett verni a patkót.

Egyik a koporsósok közül beszélt a műhelyébe, ami még fenn a lépésen a pap magára vette a felhőspikés inget.

— Még se illik magától, hogy úgy veri a vasat, mikor a szomszédot temetik.

A kovács egy pillanatra megállott és mosolygott, de nem csundfórosan, sőt gőgösen, hanem oly ember módjára, aki tudja, hogy neki igaz a van. Aztán így felelt:

— Azért, hogy valaki kivonja magát a munkából, többinek dolgozni kell. Ha ő el is ment, mi azért itt maradtunk. Neki most már nem kell semmi, nekünk pedig tegnap óta éppen két krajcár-
 ról drágult meg a kenyér.

— És megint kadapálni kezdtek, sokáig komolyan és aztán egy kicsit újra cifrán, hogy meglegyen a formája a kalapácsolásnak.

Lapkiadó-tulajdonos:

A pécsi ipartestület.

A szerkesztésért felelős:

Ballier Sándor.

HIRDETÉSEK:

Első pécsi cipő-raktár

Keszler Sándor

cipész-mester

PÉCSETT,

Király-utca 8. sz.

Saját műhelyei.

Mértek utáni megrendelések pontosan eszközöltenek.

Winter Károly

férfi szabó üzlele

Pécsett, Széchenyi-(fő)-tér.

Ajánlja az őszi évadra a legujabb angol, mint francia kelméket, melyek már megérkeztek.

Zelms Gyula

Pécs, Vásártér 7 sz.

Szállit téglát, cserepet, oltatlan és oltott meszet hordókban jutányos napi árak mellett.

SCHMITZ SOMA

azelött a

„ZENTLER“-féle cs. és kir. szab. udvari

férfi- és gyermekruha raktár

PÉCSETT,

Király-utca, bazár-épület.

Ajánlja a n. é. közönségnek nagy választéku raktárát kész férfi és gyermekruhákban.

Műtán cégváltozás folytán az átvett darabok visszaküldését mellőzni akarom, azokat mélyen leszállított áronként árusítom el f. évi augusztus hó 1-től 8-ig.

Az öltönyök, teljesen divatos kelmékből már megerkeztek.

AZ
ELSŐ PÉCSI CZUKORKA-GYÁR
STRAUSZ ÉS TÁRSAI
f. é. november hó 1-én
Siklósi-u. 17 19. sz. a.
saját telepre áttételek.

Ritka kedvező alkalom!

1 vég Kanavász	3.30
1 vég Dásson	3.40
1 vég Chiffon	3.60
Mosó karton	— 13
Női ruhászövet	— 14
Csipke függöny	— 10
Törülköző kendő	— 12
Ággyerítő	— 90

Továbbá minden e szakmába vágócikknek mélyen leszállított áron.

GRÜNHUTH KÁLMÁN**PÉCS**

Ferencziek-utca PIAESEK-féle házban.

Telefonoskötetési szám 78.

SCHÖNWALD IMRE

órás, ékszergyáros és látzerész.
Főüzlet a „Hattyu” épületben király-főu.

gyári Főraktár

legszébb párisi és külföldi ékszerekből

Uri és női aranyláncok
legszébb és legfinomabb arany- és ezüst-érmék

EZÜST

EVŐKÉSZLETEK ÉS DISZTÁRGYAK

raktáron mindig és választékban

A legjobb minőségű

Berendofi alpacca, china-ezüst tárgyak
gyári raktára

Tinom arany karláncok és jegygyűrűk

URI ÉS NŐI GYŰRŰK

„FRANCZIA”

salon-, iroda- és ebresztő-órák

„Párisi” színházi és lábori láncóvek

legmagyobb válaatokban

HÓ ÉS LÉGSULYMÉRŐK

Legjobb arany, ezüst, állany és tekinőékessest

Szemüvegek és orrcsipelek

legfinomabb helyi jesecek és kris-tályiüvegekk

EGYÉB OPTIKAI CSZIKKOK

rőraktára

Minden e szakmába vőgő
javítók a legjobban és pontosan
kiszűttettek.

Saját Vésnöki Műterem

a legújabb kor igényeinek megfelelőleg beren-
desze, ahol mindeneműt csinálunk a m.

Monogramok czimerek és clichek

legutányosabb ár és pontos kivégésökkel melletti
csináltatunk.

JAJ DE FÁJ

a tyukszemem, hamar elfutok

Reisch János

czipészhez és csináltak magamnak egy pár jó czipőt,
mert csak ott lehet jó lábhoz álló és kényelmes czipőt
kapni.

Üzlete Széchenyi-tér 8. sz.

az új takarékpénztári palotával szemben.

ALAPITTATOTT 1785.

RUEPPRECHT TESTVÉREK

HARANG-, ÉRCZ- ÉS VASÖNTÓDE,

MALOMÉPÍTÉSZET, TŰZOLTÓ-SZEREK-, SZIVATTYU ÉS GÉPGYÁR

PÉCSETT.

Készíttetnek :

Harangok.

Vas-harangállványok.

Vas- és érczöntések.

Tűzoltászati gépek.

Tűzoltósági segédeszközök és
legénységű felszerelések.

Kender-tömők, tömjő-csavarok.

Szivattyúk

és szivattyu-tervezetek.

Vizvezetékek

és vízvezeteki részlettárgyak.

Fürdő-berendezések és árnýek-

széki részlettárgyak.

**Mosó- és facsaró-
gépek.**

**Pinczészeti gépek és
szerelvények.**

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

**Kaucuk-tömők
és kaucuk-árúk.**

Ércz-árúk.

Teljes gőz- és

vizimalom-berendezések
malom-részlettárgyak.

Hengerek rovatkozása
és csiszolása.

Gőzgépek, gőzkazánok,

Gőzmozdonyok,

cséplő-szekerek, gőzkazán-

szerelvények.

Gazdasági gépek.

Gépcsarnok,

a hol mindenmű gépek jobbára
készletben tartatnak.

Javításra minden e szakmába
vőgő munkák átveten-
nek gyorsan és jutányosan ki-
szolgáltának.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Germán Ferenc

asztalos-mester

PÉCSETT,

Apáca-utca 7-ik szám
(Saját házában.)

Elvállal minden szakmájába
vágó munkákat, ugymint:

Épület-,
stilszerű butorokat,
templom-,
szálloda- és kávéház-
berendezéseket,
portálok, parketták- és
padlók készítését stb.

Kívánatra rajzokat és terveket is
készít.

Stráicher Lajos

vaskereskedő **PÉCSETT**, az arany ékezős.
(Irgalmasok-utcájában.)

Ajánlja nagy raktárát valódi steyer szál- és abrincsvasban és lemezekben — épület vasalások, —

francia és külföldi szerszámok

asztalos, lakatos, kovács, pintér és bádgosok részére.

Sodronyszegek. Mérlegek,

konyha, bálanc, kosár, decimal-mérlegek, réz- és öntött sulyok, kovács üllök és satuk, angol vellák.

— Konyha felszerelések. —

Kutcsövek. Kerítéshez tüske-sodrony.

Réz, acél- és nickel-neműek.

Vidéki megrendelések pontosan és szolidan eszközletnek igen olcsó árak mellett.

Szíves bizalmát kérve, vagyok

kötöny tisztelettel
Stráicher Lajos,
vaskereskedő.

* * * * *

Az ezredéves országos kiállításon az állami ezüst éremmel és a millenniumi nagy éremmel kitüntetve.

* * * * *

Az ezredéves országos kiállításon az állami ezüst éremmel és a millenniumi nagy éremmel kitüntetve.

PÉCSI TEJCSARNOK

csemege-sajt-gyára és első magyar pogácsasajt-gyára

+ + PÉCSETT + +

ajánlja következő kiváló minőségű különlegességeit:

Pécsi csemege-sajt.	Impérial-sajt.	Pécsi pogácsasajt (kvargli).
Trappista-sajt.	Pikáns sajtoeskák.	Kitünő édes tea-vaj.

— Viszontelárusítók részére árlappal kívánatra készséggel szolgálunk. —